

Obsah

Předmluva	7
1. Propedeutika komunikační a slohové výchovy	9
1.1 Vymezení pojmů	9
1.2 Požadavky kladené na jazykový projev a jeho sloh	11
√ 1.3 Možnosti a cíle komunikační a slohové výchovy	16
2. Pojetí a systém komunikační a slohové výchovy	19
2.1 Komunikační hledisko jako základní princip výuky	19
2.2 Pojetí slohu a slohového vyučování z hlediska historického	23
2.2.1 Jungmannova Slovesnost ve vývoji české stylistiky a vyučování	30
2.3 Funkční styly, slohové postupy a útvary ve stylistice a ve vyučování	34
2.4 Předpoklady komunikační a slohové výchovy z hlediska ontogenetického	41
2.5 Formy projevu a vyučování	53
2.5.1 Vztah mluveného a psaného projevu	53
√ 2.5.2 Dialogický projev a vyučování	59
2.6 Slohové práce produkční a reprodukční	63
2.7 Vztah slohové teorie a komunikační praxe	66
2.8 Vztah slohové, gramatické a pravopisné složky předmětu český jazyk	69
2.8.1 Jazyk a sloh	69
2.8.2 Pravopis a sloh	71
2.9 Frazeologie v komunikaci a mládež	74
2.9.1 Znalost a užívání tradiční, lidové frazeologie	74
2.9.2 Aktualizace frazeologie	76
2.9.3 Kulturní frazeologie v současné komunikaci	78
3. Formativní stránka komunikační a slohové výchovy	80
3.1 Rozvíjení různých stránek žákovy osobnosti	80
3.1.1 Tvořivost žáků	84
3.1.2 Vztah tvořivosti učitelů a tvořivosti žáků	92

3.2	Význam výběru témat slohových prací	103
3.3	Diferenciace středoškolského vyučování podle typů škol	107
✓ 3.4	Řečové chování učitele a žáka	110
3.4.1	Ženská a mužská specifika školní komunikace	110
3.5	Neverbální komunikace a její výchova	115
3.6	Výchova k recepci a porozumění jazykovému projevu	118
4.	Pracovní postupy a formy v komunikační a slohové výchově	121
4.1	Metody práce, zvláště metody cvičné	121
4.1.1	Metody získávání stylistických znalostí	123
4.1.2	Metody cvičné (slohová cvičení)	126
4.1.2.1	Slohová cvičení nižšího typu	126
4.1.2.2	Slohová cvičení vyššího typu	129
4.2	Komplexní produkční slohové práce s přípravou i bez přípravy	143
4.3	Specifika kontrolních slohových prací	153
4.4	Specifické metody uplatňované při pěstování mluveného projevu	163
4.5	Organizační formy práce	168
4.6	Hodnocení v slohové složce předmětu	173
5.	Učební texty a pomůcky z hlediska komunikačního a slohového	179
5.1	Slohové učivo v současných učebnicích a práce s nimi	179
5.2	Výběr textů pro učebnice a výuku	188
5.3	Místo uměleckých textů, zvláště čítanek v komunikační a slohové výchově	191
5.4	Místo frazeologie v učebnicích	194
5.5	Ostatní pomůcky	195
Závěr		198
Prameny		205
Odborná literatura		205
Vybrané učebnice, cvičebnice a metodické příručky od 50. let		216
Učební plány – učební osnovy		217
Seznam použitých zkratk		219
Věcný rejstřík (výběrový)		220